

FESTIVAL KOJI POVEZUJE

Violinistica i violistica Andrea Nikolić prošle je godine pokrenula Festival koji učvršćuje mjesto hrvatske suvremene glazbe u kontekstu međunarodnoga suvremenog glazbenog stvaralaštva i pridonosi njezinoj vidljivosti izvan granica Hrvatske

Piše: Katarina Dorkin–Križ

Od prošle je godine bečka kulturna scena bogatija za još jedan kulturni događaj na najvišoj razini, tematski vezan uz hrvatsko glazbeno stvaralaštvo novijega datuma. Riječ je o festivalu suvremene glazbe CRO–ArT, koji je pokrenula hrvatska violinistica s bečkom adresom Andrea Nikolić, s ciljem da organizacijom koncerata, tribina i panel–diskusija austrijskoj publici približi bogat opus suvremenih hrvatskih skladatelja te osnaži hrvatsko–austrijske glazbene veze i u tom segmentu glazbenoga stvaralaštva. Festival CRO–ArT ujedno je platforma za umjetničku razmjenu, umrežavanje i povezivanje skladatelja, glazbenika i svih onih koji se bave suvremenom glazbom, čime se pridonosi njezinoj boljoj vidljivosti i prihvatnosti. S tom je namjerom utemeljen i ansambl WISE (Wiener internationaler Solisten–Ensemble) koji se već afirmirao kao središnje festivalsko glazbeno tijelo, no Festival ugošćuje i druge umjetnike i ansamble iz Hrvatske i Austrije.

PREMIJERA 'UŽIVO'

Već je prošlogodišnji, prvi Festival visokom kvalitetom i raznolikošću sadržaja pokazao visok potencijal i dobru perspektivu. I to unatoč činjenici da se zbog pandemijske krize održao samo virtualno. Konceptom promicanja austrijsko–hrvatskih kulturnih veza te njihova smještanja u širi kontekst europske i međunarodne kulturne suradnje, Festival se tematski odlično uklopio u program hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2020. godine. Tako je upravo virtualnim završnim koncertom Festivala CRO–ArT Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Austriji obilježilo kraj hrvatskoga predsjedanja Europskom unijom.

Stoga se sa znatizeljnom iščekivao drugi CRO–ArT, koji je ove godine imao premijeru 'uživo' i to s četiri programa na tri bečke lokacije u mjesec dana.

SAKRALNO I PROFANO

Festival je otvoren 15. lipnja 2021. nastupom Gudačkoga komornog orkestra Muzičke akademije u Zagrebu u veličanstvenom ambijentu bečke crkve sv. Petra, koja je svojom akustikom pružila idealan okvir za mladenački svjež i inspirativan, ali i visokoprofesionalan nastup hrvatskih glazbenika pod vodstvom njihova profesora, violinista Jože Haluze. Visoku umjetničku kvalitetu i virtuoznost pokazali su i solisti: Andrea Nikolić na violi i Marko Glogović na violini, a izvanrednom uspjehu koncerta zasigurno je pridonio i odlično odabran i zanimljiv program pod naslovom *Sacré et profane — Serioso et scherzoso*, koji je počeo austrijskom praznovodnom djela Zorana Novačića *Sedam posljednjih Kristovih riječi na križu* i *Traumemusik für Viola und Orchester* Paula Hindemitha, nastavljajući u vedrom tonu *Improvizacijom* i *Drmešom iz Međimurja* iz ciklusa *Sa Balkana* Josipa Štolcera Slavenskog, skladbom *Gospon Fašnik* Tomislava Uhljaka te *Scherzom za gudače* Frana Lhotke. Svečanosti otvorena nazočio je i hrvatski veleposlanik u Austriji Daniel Glunčić, koji je u uvodnom govoru izrazio zadovoljstvo i oduševljenje događajem, budući da je koncert bio ujedno i prva hrvatska kultur-

na priredba uživo u Austriji nakon teškoga proljetnog razdoblja pod *lockdownom*. Publici se obratila i umjetnička voditeljica Festivala Andrea Nikolić, koja je predstavila Festival najavivši daljnje koncerte. Na kraju koncerta nije izostala i oduševljena reakcija publike, vidno ponesene atmosferom i odličnom glazbom, kojoj su umjetnici na dugi pljesak odgovorili dodatkom Bachova *Aira*.

GOTOVO NEVIDLJIVO

Drugi koncert Festivala, održan 3. srpnja u impresivnom prostoru suvremene crkvene građevine *Konzilsgedächtniskirche*, bio je posvećen austrijskoj suvremenoj glazbi. Fritz Keil, Olja Janjuš, Akos Banlaky, Sophie Reyer i Rudolf Hinterdorfer napisali su djela za ansambl WISE, koja su prouzročila na koncertu. Središnjim geslom koncerta *Almost invisible*, preuzetim iz istoimene skladbe Flore Geißelbrecht, željelo se upozoriti na još uvijek nedovoljnu vidljivost suvremene glazbe u kontekstu cjelokupnoga glazbenog stvaralaštva. Andrea Nikolić je, međutim, i drugim koncertom Festivala, uspjela u svojoj misiji približavanja suvremene glazbe publici. Nov, kvalitetan i raznovrstan program s velikim brojem proučavanja, naišao je na iznimno zanimanje publike, koja se nakon koncerta aktivno uključila u raspravu s umjetnicima i skladateljima, komentirajući motive i elemente glazbe temeljene na raznim utjecajima, od Bacha do *heavy metala*.

Djelo Stanka Horvata za dvije oboe *Nadsviravanje*, u izvedbi Markusa Deutera i Ivane Nikolić, poslužilo je kao uvod u panel–diskusiju *Suvremena glazba u Hrvatskoj i Austriji* u zelenom ambijentu bečkog *Imhinterhausa*

U duhu rasprave i umjetničke razmjene, ovaj put s hrvatskim i austrijskim skladateljima, umjetnicima i muzikolozima, na programu Festivala našla se 15. srpnja 2021. i panel–diskusija *Suvremena glazba u Hrvatskoj i Austriji*, upriličena u ambijentu novonovljenoga prostora u stražnjem dijelu povijesne bečke zgrade, tzv. *Imhinterhaus*. Skladateljica Gabriele Proy, skladatelj Meinhard Rüdener, skladatelj, dirigent i predsjednik Hrvatskoga društva skladatelja, Mladen Tarbuk, oboist poznatoga bečkog ansambla *Klangforum Wien* Markus Deuter, oboistica Ivana Nikolić (WISE) i mezzosopranistica Josipa Bainac, novinarka i moderatorica Alexandra Nagy te umjetnička ravnateljica i organizatorica festivala CRO–ArT Andrea Nikolić raspravljali su o društvenim i umjetničkim procesima te o položaju hrvatske glazbe u Europi i svijetu nakon godinu dana pandemije. Kao uvod u temu izvedeno je djelo Stanka Horvata za dvije oboe *Nadsviravanje*, u izvedbi Markusa Deutera i Ivane Nikolić.

OBJAŠNENJA PUBLICI

Završni koncert Festivala 16. srpnja u crkvi sv. Petra tematski je još jedanput istaknuo središnju misiju CRO–ArTa. Pod geslom *Verbindungen* (Poveznice) koncert je programski povezo hrvatske i austrijske autore, od kojih su mnogi od njih bili nazočni i uz Andreu Nikolić sudjelovali u moderiranju koncerta. Program je bio izuzetno dobro osmišljen i raznovrstan, a skladatelji su svojim objašnjenjima publici omogućili bolje razumijevanje poruke njihove glazbe, što je zasigurno pridonijelo odličnom prijemu mnogobrojne publike, koja je i nakon 90–minutnog programa dugim pljeskom tražila dodatak. Austrijsko suvremeno stvaralaštvo predstavili su Johanna Doderer pjesmama *Schweigst der*

Skladatelji su objašnjenijima publici omogućili bolje razumijevanje poruke njihove glazbe, što je zasigurno pridonijelo odličnom prijemu mnogobrojne publike koja je i nakon 90-minutnog programa dugim pljeskom tražila dodatak

Mladen Tarbuk predstavio je u bečkoj crkvi sv. Petra svoje djelo *Sebastian u snu*

Menschen laute Lust i *Mondlicht* (posebno za tu prigodu orkestriranim za ansambl WISE), Gabriele Proy violinskim koncertom *Campanulaceae*, koji je virtuožno izvela Andrea Nikolić, te Meinhard Rüdener praižvedbom koncerta za violinu, obou i gudače *Affinity*, posvećenog Andrei i Ivani Nikolić. Od hrvatskih umjetnika na programu su se našli Mladen Tarbuk sa skladbom *Sebastian u snu*, Anđelko Igrec s *Capriccio* *Garestinensis* te Ivo Josipović *Sambom da camera*. Iako sva tri pisana za gudački orkestar, djela hrvatskih skladatelja pokazala su velik djiapazon inspiracija i skladateljskih pristupa. Tarbuk je svoje djelo, inspirirano stihovima austrijskoga pjesnika Georga Trakla *Sebastian im Traum*, posvetio svojem sinu Sebastianu i zvukovno dočarao svoje očinske osjećaje. Međimurski skladatelj i dirigent s austrijskom adresom Anđelko Igrec u svojoj je

skladbi preradio dojmove i sjećanja nakon posjeta Varaždinu neposredno nakon Domovinskog rata. Josipovićevo skladbom punom živog ritma i životnog pulsa temperamentno i u optimističnom duhu završio je posljednji koncert festivala CRO-ART.

TREĆE DJELO

Orkestrom WISE, koji je okupio glazbenike iz devet zemalja, ravnao je skladatelj i dirigent Mladen Tarbuk, iskazavši pritom veliko zadovoljstvo radom sa „sjajnim mladim međunarodnim ansamblom sastavljenim od ponajboljih glazbenika koji trenutačno djeluju u Beču, ujedinjenima u ljubavi spram glazbe“. Među njima svakako treba istaknuti hrvatske umjetnice i solistice: mezzosopranisticu Josipu Bainac, koja je uz već spomenute pjesme J. Doderer nadahnuto izvela i pjesmu

Drugi koncert Festivala održan je u impresivnom prostoru suvremene crkvene građevine Konzilsgedächtniskirche

Leise Liebe engleskoga skladatelja Nicholasa Ansdell-Evansa, te sestre Nikolić, violinisticu Andreu i oboisticu Ivanu. U znak priznanja njihovu izvrsnom glazbeničkom umijeću, koncert *Affinity* Meinharda Rüdenera praižveden u crkvi sv. Petra već je treće djelo posvećeno sestrama i ansamblu WISE. Završni koncert festivala, kao i ostali koncerti, nije ostao nezapažen ni kod bečke glazbene kritike, što je još jedna poveznica na svim razinama u sklopu festivala CRO-ART. Andrei Nikolić stoga treba odati veliko priznanje za pokretanje

festivala koji će zasigurno povezati još mnoge umjetnike te učvrstiti mjesto hrvatske suvremene glazbe u kontekstu međunarodnoga suvremenog glazbenog stvaralaštva i pridonijeti njezinoj vidljivosti izvan granica Hrvatske. Nadamo se da će CRO-ART u tome i dalje imati potporu svih hrvatskih i austrijskih institucija koje su ga i dosad podupirale i bez kojih takvi projekti ne bi bili mogući. Austrijsko-hrvatska suvremena glazbena scena, sudeći prema reakcijama i odličnom *feedbacku*, već ga je prihvatila kao svoj dio.